



ЕНЕРГИЈА

КОЛУБАРА

број 33 // август 2020.

ISSN 2560-5143



Увек на
ВИСИНИ задатка

www.eps.rs

ПРЕПОРУКЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ВИРУСА COVID-19

У ЕЛЕКТРОПРИВРЕДИ
СРБИЈЕ

МЕРЕ ЗАШТИТЕ:

Често перите руке водом и сапуном (у трајању од најмање **20 секунди**) или користите средство за дезинфекцију на бази **70%** алкохола. После прања, чесму затворите марамицом или папирним убрусом.

Избегавајте **блиски контакт, руковање и љубљење**, а са саговорницима одржавајте раздаљину.

Не дирајте очи, нос и уста неопраним рукама.

Ако кашљете или кијате, **прекријте уста и нос** надлактицом или папирном марамицом.

Често **проветравајте** просторије.

Избегавајте боравак у **затвореном простору** са већим бројем људи.



Заједно против COVID-19!

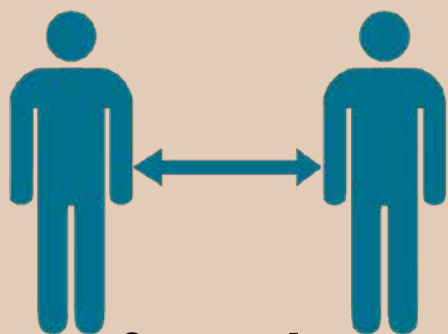
ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ:

- обавезно и правилно носите заштитну опрему
- пре уласка у пословни простор дезинфкујте руке и обућу
- држите прописано одстојање од других особа
- брините о хигијени радног простора
- обавезно обавестите непосредног руководиоца уколико посумњате на симптоме COVID-19

На основу
тренутних сазнања
стручних лица
процењује се да је
период инкубације
COVID-19 између
2 и 14 дана.

Током трајања инкубације у периоду од 14 дана лицу која има инфекцију COVID-19 могу се развити симптоми као што су:

- кашаљ,
- отежано дисање,
- повишена температура,
- грозница,
- главобоља,
- губитак чула мириса и укуса.



**Одржавајте
раздаљину**



**Избегавајте да
додируете лице**



**Перите руке око
20 секунди**

Садржај

07

актуелно

РБ „Колубара“ – магацинско пословање у САП програму
Унапређен и олакшан рад

10

Ватрогасна јединица РБ „Колубара“
Превенција је кључ успеха

14

репортажа

Копови „Колубаре“ – птичији град
Голубији Елдорадо

15

„Помоћна механизација“ – експлоатација машина на тамнавским коповима
Увек у покрету

17

У посети Погону за серијску производњу у „Металу“
Ради се пуном паром

18

Јесењи превентивно-рекреативни одмор радника „Колубаре“
У границама Србије

20

локални мозаик

Из Црвеног крста Лазаревац
Кад затреба, увек су ту!

21

О раду Библиотеке „Димитрије Туцовић“ током пролећа и лета
Књига као уточиште

22

временлов

Обележавање рударских празника у РБ „Колубара“
У славу рудара



Поводом Дана рудара, 6. августа

У част рударима Колубаре и Костолца



06

Обележена рударска слава Свети Прокопије

Увек на висини задатка

12

Крајем врелог јула на ремонту БТС система

Да настави традицију без застоја



импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Наталија Живковић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: „BIRGRAFCOM“ д. о. о. Београд, ТИРАЖ: 3.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Завршена прва фаза

У круг унутрашњег пречника 14,19 метара потребно је сложити 200.000 лимова

Водени талас на Дунаву коначно је стигао. Ћердапске електране су га спремно дочекале и водену енергију трансформисале у електричну. Круна успеха уследила је 25. јуна када је у ХЕ „Ћердап 1“ произведено 26,336 милиона киловат-сати, што је нови рекорд дневне производње електране за пола века рада. Хидроелектрана је сада јача за око 100 мегавата и диспечери су овај рекорд најављивали, и само се чекао оптималан доток.

Припреме за финалну етапу ревитализације агрегата су у пуном јеку. Лопатице усмерног апарата су већ ревитализоване.



У току је монтажа статора главног генератора будућег А3. Радове изводе радници домаће фабрике АТБ „Север“ из Суботице.

Бројке које нам је навео Драган Белонић, заменик руководиоца за ревитализацију, најбоље илуструју грандиозност дела генератора. У круг унутрашњег пречника 14,19 метара потребно је сложити

200.000 лимова. За један дан монтира се око 23.000 лимова. Следећа фаза радова је испитивање језгра статора методом велике индукције ради одређивања евентуалних „топлих места“.

– Грешке у статорском језгру се могу детектовати једино ако је ротор извађен и ако се примене методе тестирања и то при ниском и високом износу густине

магнетног флукса – објашњава Белонић.

Ово је трећи статор који се монтира на монтажном простору. Да није било прекида радова због пандемије вируса, радови би већ одавно били завршени. Ако буде све ишло како је планирано, већ у децембру ове године статор ће бити пренет у „буре генератора“ где ће се наставити радови.

М. Дрча

Нестварни резултати

Производни капацитети огранка „ХЕ Ћердап“ у првој половини хидролошки чудне године произвели су 3.311.175 MWh електричне енергије. „Власинске ХЕ“ су преbacиле план за 162 одсто. Делује нестварно да су четири „Врле“ у мају премашиле план производње са 578 одсто. Слична слика се поновила у јуну са производњом 428 одсто преко плана.

■ Изградња ТС „Аранђеловац 2“ приводи се крају

Сигурно напајање за успешну индустрију

Овако важан објекат електроенергетске инфраструктуре није изграђен у општини под Букуљом дуже од 60 година

Изградња Трафостанице 110/20 kV „Аранђеловац 2“ у завршној је фази. Енергетски трансформатор инсталиране снаге 31,5 MVA је постављен, а пројектом је остављен простор за уградњу још једног, истих карактеристика. Разлог томе су анализе које предвиђају могућност значајног повећања енергетских потреба у будућности и већи број захтева за прикључење. На градилишту је тренутно у току опремање 110 kV далеководних и трафо поља, а ради се и на ожичењу, после чега



■ Ненад Златковић

ће сви електромонтажни радови бити приведени крају. Командна зграда је завршена, а у једној од њених просторија су смештене и 20 kV ћелије. Комплетна опрема је произведена у постројењима светски познатих компанија, а на њеној уградњи ради краљевачка „Електромотажа“. Укупна вредност инвестиције је око три милиона евра. Овако важан

објекат електроенергетске инфраструктуре није изграђен у општини под Букуљом дуже од 60 година. Позициониран је у средишту индустријске зоне са циљем да створи боље услове за рад постојећих компанија и проширење њихових капацитета.

– Нова трафостаница донеће боље напонске прилике за цело подручје, чак и у ванредним

ситуацијама, јер ће се остварити могућност резервисања за време потенцијалних хаварија. Најбитније је што ћемо реализацијом ове инвестиције за дужи временски период обезбедити сигурно, безбедно и континуирано напајање електричном енергијом за грађане и привреду у нашој општини – каже Ненад Златковић, директор огранка Аранђеловац.

Изградња нове трафостанице ствара услове да се испуне препоруке из студије дугорочног перспективног развоја електромереже. Овај документ предвиђа гашење 35 kV и 10 kV средњеонапонског нивоа, те потпун прелазак на 20 kV ниво. Спровођење овог плана у дело ће обезбедити побољшање напонских прилика и бољу поузданост са једне стране, а смањење техничких губитака са друге.

И. А.

У част рударима Колубаре и Костолаца

ЕПС обележио јубилеј
– 150 година рударске
производње у Србији
пригодном публикацијом

Српско рударство обележава велики јубилеј, 150 година организоване производње лигнита, српског црног злата. У рударским окренима „Електропривреде Србије” – РБ „Колубара” и ТЕ-КО „Костолац”, годишње се ископа око 40 милиона тона лигнита, на бази чега се произведе више од 70 одсто електричне енергије у Србији. Због тога је лигнит највећи енергетски потенцијал Србије и стратешки енергент који нема замену.

Производња лигнита у Србији, дуга већ век и по, започета је у Костоцу. Од отварања рудника 1870. године на простору Костоца угаљ се копа без прекида, до данашњих дана. У новембру 1873. издата је прва повластица за копање угља Фрањи Вштечком и Ђорђу Вајферту. Први откопан угаљ коришћен је у Костоцу и пожаревачкој вароши за домаћинства и ковачнице. Костолац је дао немерљив допринос развоју индустријализације у Србији крајем 19. и током целог 20. века.



Експлоатација угља у Колубарском басену почела је у лето 1896. године, у селу Звиздар недалеко од Уба. Природа је одредила да се у недрима питоме и богате Шумадије налазе и огромне резерве угља. Истраживања рудног богатства у ондашњој Кнежевини Србији започели су најпознатији европски стручњаци.

Поред јаме „Звиздар”, „Колубара” је имала 13 подземних рудника: „Тврдојевац”, „Гуњевац”, „Златар”, „Соколовац”, „Скобаљ”, „Радљево”, „Пркосава”, „Велики Црљени”, „Колубара I”, „Колубара II”, „Космај – Колубара III”, „Барошевац” и „Шопић”. У колубарским јамама вагонете угља дуго су вукли коњи.

Поводом Дана рудара – 6. августа, и у част свих рудара, без којих нема успешне производње колубарског и костолачког лигнита, „Електропривреда Србије” пригодном публикацијом обележава овај значајни јубилеј. Публикација може да се прочита на линку: <http://www.eps.rs/cir/SiteAssets/Pages/dokumenti/150%20godina%20rudarske%20proizvodnje.pdf>.

Дан рудара у Србији обележава се у знак сећања на штрајк у Сењском руднику 6. августа 1903. године. Рудари су штрајковали због отпуштања тројице рудара који су штитили права радника. Након десетодневног штрајка изборили су се да се отпуштени рудари врате на посао, а радно време скрати у складу са њиховим захтевима. Пре костолачког рудника у тадашњој Србији био је отворен само Сењски рудник код Деспотовца, који је убрзо затворен. На истраживању, а касније и у самом руднику у Костоцу, углавном су радили искусни рудари управо из Сењског рудника.

P. E.

Поштоване колегинице и колеге, драги рудари, честитам вам Дан рудара.

И данас као и у свим сложеним и тешким ситуацијама ви сте увек на висини задатка и хвала вам на томе. Деценијама доказујете да сте најстабилнији стуб производње електричне енергије у Србији. Сваки дан, у свим временским условима, по мразу, киши, леду, тропским врућинама дајете пример целој Србији како се ради.

Рудари „Електропривреде Србије” имају сигурну будућност. Из дана у дан улажемо у обнову постојеће опреме на коповима Рударског басена „Колубара” и копа „Дрмно”, а настављамо са започетим пројектима модернизације рударске производње. Стварамо боље услове за ваш рад, за што боље резултате ЕПС-а и бољи живот грађана Србије.

У име „Електропривреде Србије” хвала вам и желим вам добро здравље и много успеха у раду, уз рударски поздрав – срећно.

Милорад Грчић,

Milorad Grčić
в. д. директора

Јавног предузећа „Електропривреда Србије”

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА
СРБИЈЕ

Увек на висини задатка

У складу с мерама за спречавање ширења коронавируса, рудари „Колубаре“ скромно су 21. јула обележили рударску славу Свети Прокопије. Без окупљања великог броја људи, слава је обележена у порти Цркве Покрова Пресвете Богородице у Барошевцу.

Резању колача у Барошевцу присуствовао је Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, заједно са сарадницима из ЕПС-а и РБ „Колубара“. Потом су у Рудовцима положени венци на спомен-плочу рударима-штрајкачима из јаме „Пркосава“.

– Рудари „Колубаре“ свој посао раде одговорно и све своје обавезе извршавају, пре свега зато што воле свој посао и „Колубару“, а потом и зато што су свесни да електрична енергија мора да се обезбеди. Да нема струје, не би могли да раде ни респиратори и рудари су тога свесни. Они су, као и увек, на висини задатка да помогну својој држави, исто као лекари и медицинско особље – рекао је Милан Мишковић, директор за производњу РБ „Колубара“ и свим рударима честитао славу уз апел да је неопходно да се чувају и штите, и поруку да увек остану онакви какви су били и до сада – поуздан ослонац.

Срђан Алимпијевић, директор „Површинских копова“, истакао је да му је част што и у овако тешким тренуцима ЕПС и РБ „Колубара“ успевају да одрже енергетску стабилност и ископају довољне количине угља.



Грчић и Ранковић у порти цркве у Барошевцу

– Успели смо да откопамо неопходне количине угља за производњу електричне енергије и на тај начин, једини и најбољи који унемо, дамо допринос борби наше државе против опаког вируса – рекао је Алимпијевић који је овом приликом свим рударима пожелео срећну славу.

Честиткама се придружио и председник Синдикалне организације „Колубара“ Миодраг Ранковић, који је подсетио да је у рударском басену већ било тешких

тренутака, од бомбардовања до поплава.

– Рударски хлеб није лак ни када проблеми не постоје, јер су лети високе температуре, зими су киша и снег, а наши рудари раде на отвореном, што представља тешке услове рада. Ми, као представници синдиката и представници пословодства, помажемо колико можемо када је реч о набавци заштитних маски и дезинфекционих средстава. Наша је процена да је највећи ризик за раднике

у масовном превозу, тако да смо предузели додатне мере заштите и превенције – рекао је Ранковић и истакао важност индивидуалне одговорности радника, који морају сами себе да чувају, јер на тај начин брину и о својим колегама.

Ранковић је нагласио да је овогодишња прослава рударске славе специфична, реч је о обележавању у најужем кругу представника ЕПС-а, „Колубаре“ и Синдиката.

Р. К.



Алимпијевић и Мишковић на полагању венаца

Поштоване колегинице и колеге,
драги рудари,
срећна вам рударска слава Свети Прокопије.
Савесним радом увек показујете да сте главни ослонац стабилности електроенергетског система Србије. За рударе „Електропривреде Србије“ нема препрека ни временских услова које не могу да победе у борби за тоне угља за сигурно напајање електричном енергијом целе Србије. Ваш труд, преданост, посвећеност и знање осигурали су довољно електричне енергије за грађане, здравство и привреду и у овој години када се дан заштитника рудара обележава у периоду пуном изазова које је пред све нас поставила епидемија корона вируса. Захваљујем вам у име „Електропривреде Србије“ и желим вам добро здравље и срећну славу.

Милорад Грчић, в. д. директора
Јавног предузећа „Електропривреда Србије“

Унапређен и олакшан рад

Уочене бројне предности попут брзине доступности информација, транспарентности и повећане продуктивности и дисциплине

Почетком октобра прошле године у Огранку РБ „Колубара“ уведена је нова генерација програмских решења у више области пословања. У финансијама, рачуноводству, у Сектору за економско-планске послове, управљању материјалима и набавци и продаји је уведен САП програм и тиме је добијен нови квалитет усаглашености пословних процеса на нивоу ЕПС-а и омогућен максимални ниво контроле и транспарентности.

О почетним тешкоћама и резултатима рада САП програма у области магацинског пословања током протеклих десет месеци разговарали смо са Николом Николићем, руководиоцем Набавно-складишне службе Комерцијалног сектора.

– Од 1. октобра прошле године магационери су престали да користе више програма које смо сами развијали, а који су им помагали у раду и почели су да користе један свеобухватан информациони систем „SAP ERP“. Као и на сваком почетку, било је тешко навићи се на ново окружење, нове пословне процесе и нове шифре. Уз све то, редован годишњи попис је урађен директно у САП-у, па су обуку поред магационера прошле и пописне комисије. Врло брзо су се сви навикли на нови начин рада, који је бржи и ефикаснији. Једном када се „похватају све цакне“, нема већих проблема у даљем раду. Ако погледамо са ове временске дистанце од десет месеци коришћења информационог система, прешли смо онај стадијум када је због старих навика претходни програм и начин рада деловао бољи и када је било неких који су жалили за старим временима – каже Николић.

Тренутно је у изради измена процедуре за Магацинско пословање које ће „о законити рад“ у САП-у и дефинисати тачне кораке којих треба да се придржавају и магационери и сви они који имају утицај на проток робе и материјала у магацинима Огранка РБ „Колубара“.

До краја године, односно до почетка пописа у магацинима ће се одвијати уобичајене активности као што су рад на истовару и паковању пристиглог материјала, одржавање магацина које подразумева да



■ Никола Николић

је све уредно спаковано и књижење свих промена у количини материјала у САП-у. Пред крај године се организује испит за магационере у виду пописа који упоређује прокњижено, тј. књиговодствено стање са оним што пописна комисија преброји на лицу места. Попис магацина је планиран за 31. октобар 2020. године и то је попис у току године. У многим магацинима ће пописне комисије ући у попис два месеца пре тог рока, док су у великим и компликованим магацинима као што су 011 и 063 оне већ почеле свој рад.

Оцењујући досадашњи рад магацина у САП апликацији, Никола Николић је рекао да је САП унапредио и олакшао рад.

– Сада одређене информације имамо на клик мишем, што смо пре тешко добијали или са великим временским заостатком. Већи магацини у систему увек имају информацију колико материјала имају на стању, где се он тачно налази у магацину, ако је лежај у питању, од ког су произвођача, ако је материјал купљен за инвестицију у току, којој он тачно припада и слично. Све је јасно дефинисано и транспарентно, што такође користи колегама из технике да могу боље да планирају нове набавке. Такође, оно што је најбитније, један процес у САП-у је као ланац

где свака карика представља запосленог који ради одређени посао у одређеној трансакцији. Као и сваки ланац, најјачи је колико и најслабија карика, тако да ако неко не уради свој део посла или погрешно, сви у ланцу то виде, а сви после њега не могу да ураде свој део посла док све не буде у реду. Та транспарентност у овако великом систему је свакако најбоља ствар која нам се могла десити јер је повећала продуктивност и дисциплину код запослених, а руководиоцима је дала тачнији преглед ангажовања запослених. Такође, кратко време добијања захтеване информације доприноси бољим и правовременим пословним одлукама – каже Николић и закључује да је примена САП-а у пуном капацитету у магацинском пословању у „Колубари“ дала видљиве резултате, убрзан и олакшан рад.

М. Радосављевић

Више од 310.000 докумената

Да у САП-у све функционише како треба говори и податак да су магационери прокњижили више од 310.000 докумената са преко 425.000 ставки на њима, што је за сваку похвалу – каже Николић.

Добри производни резултати и континуитет производног процеса су резултат преданог рада свих запослених и добре организације посла. Будући да је вирус још ту, неопходно је поштовати превентивне мере и чувати себе и колеге

Одлични упркос отежавајућим околностима

Ова година поставила је целом човечанству изазов да се супротстави до сада непознатом вирусу и по свој прилици, да научи да живи са њим. После првог таласа и добрих резултата у Србији, били смо готово сигурни да је епидемија крај. Ипак, други талас је донео повећање броја заражених и поновно појачавање превентивних мера као обавезних.

О томе како се током епидемије вируса ковид 19 боре запослени на површинском копу „Тамнава-Западног поља“ разговарали смо са Гораном Томићем, директором овог копа.

Победници сваке кризе

Запослени „Тамнава-Западног поља“ пре шест година су успешно као победници изашли из кризе изазване поплавама и потпуног потапања копа. Тада, када је било тешко, а прогнозе суморне, успели су да се изборе и буду хероји. – Ова година је свима, па и рударима овог копа, донела неке нове борбе и изазове, из којих ће, сигуран сам поново изаћи као хероји – истиче Томић и наглашава да су запослени претходних деценија првазишли сваку кризу: санкције, бомбардовање, поплаве.

Како на самом почетку разговора наглашава Томић, рударски посао носи велики број изазова и сви запослени у директној производњи кроз године и деценије рада научили су да се боре са бројним проблемима и недаћама. По правилу, значај стабилне производње угља и електричне енергије посебно се истиче у кризним и тешким ситуацијама. И по правилу су тада запослени свих копова „Колубаре“ показали да су најбољи када је најтеже.

Тако је и од марта, када је почела епидемија корона вируса. Током претходних пет месеци на „Тамнава-Западном пољу“ сви запослени су дали максимум да се одржи континуитет производње и да са овог копа свакодневно пут термокапитета отпремају неопходне количине угља. Радило се предано и вредно, уз поштовање свих мера заштите, не само од када је почела епидемија. Запослени на овом копу су, као и њихове колеге широм целе „Колубаре“, радили непрестано и током ванредног стања и карантина. Томић посебно истиче захвалност свим запосленима који су на својим радним местима издржали и пребродили све потешкоће и додатним напорима обезбедили несметан производни процес, тако да се у коначном резултату не осети одсуство ниједног радника који није могао да ради у датом тренутку.

– Огромна је разлика у понашању запослених у два налета епидемије. У марту, када је све почело, одговорност људи била је на високом нивоу, толико да сам био пријатно изненађен. Максимално су се поштовале све прописане мере, носиле су се маске и рукавице, држала се физичка дистанца. Од почетка епидемије почели смо са дезинфекцијом објеката, радних простора и возила масовног превоза у свакој смени. У другом налету епидемије, ваљда зато што све дуго траје и приметан је умор запослених у поштовању мера, неопходно је поново истицати значај превенције – рекао је Томић.

Спремни за зиму

Редовни годишњи инвестициони ремонт угљених линија тамнавских копова завршен је по раније испланираној динамици током епидемије коронавируса.

Како наглашава наш саговорник, ремонти производне опреме су предуслов доброг и стабилног рада током зимског периода и велики је успех што су сви послови током овогодишњег ремонта, упркос отежавајућим околностима, завршени на време и квалитетно.





Како истиче наш саговорник, маске су на почетку епидемије брзо обезбеђене. У просеку је сваки запослени је добио по две платнене маске које су се показале као добре за рад на копу. Могу се користити више пута јер се могу прати и пеглати, а добро су се показале и за рад у прашини, за разлику од једнократних, хируршких, које су такође стизале. Обезбеђена су дезинфекциона средства за простор у канистерима од по 1.000 литара који су постављени на пет локација поред чесми, и уз помоћ Синдиката обезбеђене су прскалице од литар, два и пет, а неколико пута на коп је стизао и алкохол за дезинфекцију руку.

С обзиром да су на „Западном пољу“, као и на осталим коповима, у највећем броју заступљени производни радници (осим неколико евидентичарки и секретарица) примењивање система „рад од куће“ није изводљиво. За несметан рад неопходни су сви запослени. У првом кругу епидемије једном броју запослених, хроничним болесницима и мајкама са малом децом, обезбеђена је могућност привременог искључења из процеса рада, што се, захваљујући доброј организацији, није одразило негативно на производни процес. Сви производни системи, радионице и пратеће службе раде све време, а производни резултати су били на нивоу планираних.

На самом почетку епидемије, у складу са епидемиолошким мерама и препорукама, а док је број заражених био мали, могућности праћења и изоловања контаката биле су знатно лакше. Све колеге које су биле у дужем непосредном контакту са

потенцијално зараженим су биле упућиване у изолацију. Према речима Томића, у тим случајевима обавезно је одмах рађена и дезинфекција радног простора где је боравио потенцијално заражени колега. У другом таласу, када је епидемија добила масовнији залет, праћење контаката попут оних у првом таласу је немогуће. Зато се сада посебно апелује на личну одговорност сваког појединца и истиче се потреба да сваки запослени максимално сачува себе, а на тај начин и колеге у радном колективу.



Током другог таласа, за разлику од првог када на овом копу није било регистрованих случајева заразе, пријављено је двадесетак запослених који су се заразили коронавирусом. Према речима нашег саговорника, у већини случајева се то догодило ван радног простора, и на срећу, реч је углавном о млађим људима са лакшом клиничком сликом.

Најважнија превентивна мера састоји се у томе да се сви који се не осећају добро јаве свом непосредном руководиоцу телефоном и да никако не долазе на посао док не утврде природу тегоба. Како каже Томић, тако се смањује ризик од ширења вируса, али и од ширења панике и страха, што је веома битно.

Ипак, рад на копу се обавља у специфичном окружењу, углавном је то рад на отвореном што је за овакву ситуацију предност. Да у сваком злу има и нечег доброг пример су радионице овог копа. Нису задовољни што су мале и нису бројне, али је то сада предност.

Период годишњих одмора додатно је разредио број присутних, и по речима Томића, настоји се да се поштује раније направљен план. Само у два-три случаја морали су да повуку запослене са одмора када је то било неопходно.

– И ми, као и свака друга озбиљна фирма, имамо резервни план функционисања ако се епидемиолошка ситуација погорша. Знамо шта би прво морало да стане, чега се можемо одрећи, који системи морају да раде и како распоредити запослене. За сада те мере не морамо да спроводимо, надамо се да се то неће десити, чинимо све што је до нас – каже Томић.

М. Димитријевић

Превенција је кључ успеха

Укупан број интервенција у сталном опадању, захваљујући превентивним активностима које се предузимају и које дају изузетне резултате. Отварање Сервиса за сервисирање ватрогасне опреме донеће уштеде целом ЕПС-у

Тенденција пада броја интервенција ватрогасца „Колубаре“ наставља се из године у годину. Према званичном шестомесечном извештају Службе за заштиту од пожара за 2020. годину, ватрогасци „Колубаре“ су интервенисали 448 пута, што је седам одсто мање него у истом периоду прошле године. У првој половини ове године била је 271 интервенција гашења пожара у Организационој целини „Површински копови“, а 177 у Организационој целини „Прерада“. Углавном се радило о пожарима у почетној фази, без материјалне штете, осим четири забележена случаја на коповима, са мањом материјалном штетом.

Како за наш лист истиче Бојан Миловановић, главни инжењер Сектора за заштиту од пожара у РБ „Колубара“, поред три формиране ватрогасне јединице, које су распоређене на локацијама Рудовци, Тамнава и „Прерада“, као и ватрогасног Одељења „Метала“ (чије је деловање везано само за ОЦ „Метал“), систематизацијом је обухваћено и формирање ватрогасне јединице на копу „Радљево“.

– Отварање копа „Радљево-Север“ разлог је за формирање још једне ватрогасне јединице, која ће деловати на том потезу, а планом инвестиција предвиђена је изградња и новог ватрогасног дома за ову јединицу. Такође, у плану је и пресељење постојећег ватрогасног дома у Рудовцима на локацију индустријске зоне Поља „Е“. Да бисмо могли ефикасно да делујемо, осим обученог кадра, неопходна су нам и добра возила и поуздана опрема. Сваке године, опрема се набавља sukcesивно, у складу са планом јавних набавки. У овој години до сада је испоручено пет ватрогасних возила типа камаз, погонске формуле 6х6, што значи комбинована возила где је однос вода – пена, 6.000 литара према 600 литара – изјавио је Миловановић.

С обзиром на то да РБ „Колубара“ спада у прву категорију угрожености од пожара,

Подршка колегама ван „Колубаре“

Осим надзирања рударских система, који је примарни задатак, запослени су често ангажовани и на заштити цивилних објеката као испомоћ Ватрогасно-спасилачкој јединици Лазаревац. Како истичу наши саговорници, према новим законским регулативама, постоје напоре да ће постати императив да у непосредној близини излазе на терен и покривају пожаре на материјалним добрима и код трећих лица, односно грађанства.

и самим тим подлеже одређеној законској регулативи, покренуто је неколико важних активности.

– Међу њима је и одлука да у оквиру нашег огранка буде отворен Сервис за одржавање ватрогасне опреме – апарата за почетно гашење пожара и хидрантне опреме. Идеја је покренута 2017. године и сада је у завршној фази. Што се тиче броја запослених, изражен је недостатак од 30 до 40 одсто радника. И поред тога, сви запослени дају све од себе како би функционисање једног система какав је „Колубара“ било на заслужено високом месту – рекао је Миловановић.



■ Ватрогасци „Колубаре“ испред нових возила



■ Сервисирање ПП апарата

Са аспекта непосредне заштите од пожара, командир ватрогасне јединице „Рудовци“ Милош Бојић је, између осталог, рекао да је приметна тенденција пада броја интервенција у односу на претходне године. Разлог за то је, оцењује Бојић, спровођење великог броја превентивних активности, а муњевитом и брзом интервенцијом ватрогасаца спречава се да средњи пожар прерасте у велики.

– Ако упоредимо са претходном годином, када је наша екипа интервенисала у 291 случају, сада је било 271, што је пад у броју интервенција за седам одсто. Од ових 271, 149 су биле ситне упале ролни, као и угљене прашине, који су неминовни део процеса производње. Наша јединица, која је стационирана у Рудовцима и задужена је за површинске копове Поље „Д“ и Поље „Б“, изузетно је добро организована и спремна да одговори на све изазове. Иста је ситуација и са осталим колегама који бране од пожара копове у западном делу басена, као и у „Преради“. Заиста брзо реагујемо, а захваљујући опреми коју имамо, успевамо да одбранимо простор површине која је већа од 600 километара квадратних. Такође смо ангажовани и на пословима који се односе на дежурства приликом заваривања, резања и лемљења током извођења великих инвестиционих радова на багерима – рекао је Бојић.

Отварање Одељења за сервисирање ватрогасне опреме је важно јер ће донети велику уштеду целој „Електропривреди Србије“. По систематизацији радних места, до чега се дошло након консултација одржаних у Министарству унутрашњих послова са начелником Сектора за ванредне ситуације Предрагом Марићем, предвиђено је да ово одељење има руководиоца, три референта и 20 сервисера. За сада од тог броја ради шест сервисера и један референт.

Према речима руководиоца овог одељења Дарка Радишића, реч је о једном од најсавременијих сервиса у Србији.

– Испред нас је можда по капацитету само Ремонтни завод Чачак, који ради за Војску Србије, а то су утисци и испоручиоца наше опреме. Добили смо уређаје за сервисирање свих типова апарата, почевши од оних под сталним притиском до апарата који имају бочицу са погонским гасом. Укупно имамо 5.659 апарата који морају бити сервисирани на сваких шест месеци, као и 945 хидраната. Баждање боца, односно судова под сталним притиском, врши се на сваких пет година, а код старијих од 15 на сваке две године – рекао је Радишић.

Сва документација потребна за добијање акредитације од стране акредитационог тела предата је 6. јула ове године, а рок да комисија изађе, оцени и провери опрему и стручност запослених је 60 дана. Тренутно је на пословима сервисирања ангажована фирма ПРО ТЕНТ.

Р. Лазић

Спремни и у ванредним околностима



Сектор за ИКТ предузео
све потребне активности
како би функционисање
čitавог система какав је
ЕПС било неометано

Пандемија коронавируса је утицала на начин рада свих непроизводних сектора у читавој „Електропривреди Србије“. О томе како се то одразило на рад Сектора за ИКТ, разговарали смо са Иваном Маринковићем, координатором за ИКТ послове на нивоу ЈП ЕПС.

– Ако говоримо о интерном функционисању ИКТ сектора, управљали смо се препорукама и мерама које су прописане за рад свих сектора. Радници чији посао у датом моменту није изискивао рад на терену, радили су од куће, а све са циљем очувања здравља наших запослених. Што се тиче општег пословања других сектора чија смо ми главна техничка подршка, већина састанака и комуникација се свела на онлајн пословање, где су наши радници стварно изнели велики терет, припремајући рачунарску опрему за све те потребе и пратеће софтверске алате, а да се ни у једном тренутку ова ситуација негативно

не одрази на функционисање целокупног система ЈП ЕПС – нагласио је Маринковић.

Паралелно са обезбеђивањем потребних средстава за рад од куће, друге службе ИКТ сектора су наставиле свој рад на терену у подељеним групама. Ту се превасходно мисли на екипе за телекомуникације, као и системе техничке заштите.

– Одељење за телекомуникације, како у „Колубари“, тако и у другим огранцима, константно ради на обезбеђивању услова за неометано функционисање свих телекомуникационих система. Трасе оптичке мреже се стално мењају, повремено и санирају. Могу са поносом рећи да ове екипе свој посао обављају беспрекорно – рекао је Маринковић и истакао:

– Што се тиче самих пројеката техничке заштите, поред наставка имплементације система за уштеду горива и GPS-а, ради се на замени старог хардвера за видео-надзор, као и на тестирању система за контролу приступа у све објекте ЕПС-а.

Р. Лазић

У корак са новитетима

Новитети у свету најприсутнији су у области информационог технологија, па Маринковић наглашава да ће се овај сектор у наредном периоду базирати на убрзању реализације текућих пројеката модернизације свих система ИКТ.

У посети посади багера „глодар 8“, за који се с правом каже да ради као швајцарски сат, током инвестиционе оправке и генералног сређивања да би током следеће зиме радио поуздано као и годинама раније

Изрека о хлебу са седам кора стара је колико и рударење. Па и поред тога што су прошли векови, а ова професија расла и модернизовала се, подземно или површинско рударење још увек спада у најтеже послове. По врућем дану крајем јула, док је од врелине и сопствена кожа тесна, на ремонту БТС система, иначе заједничком систему Поља „Б/Ц“ и Поља „Е“, и те како је јасно зашто рударски хлеб има седам кора.

С обзиром на то да је предвиђено око 20 дана за годишњу инвестициону оправку, некако је било очекивано да је мање посла. Међутим, овај период је за њих генерално сређивање, односно, припремање система за зиму, па стога и не чуди што је све прашило од активности. Да будемо јаснији, и буквално је прашило јер нас је од бројних машина окруживао облак прашине.

■ „Осмица“ – коп у малом

Може се слободно рећи да је током протекле године за угљени БТС систем баш откривка била и највећа мука. Наиме, да би дошли до угља, морали су сами да откривају јаловински слој који су пребацивали на

Пети БТО систем. Јовица Урошевић, шеф БТС система, каже да је управо зато систем појачан „бандвагеном 2“ и „Ф“ касетом, што им је омогућило да подједнако копају оба материјала.

– Багер „глодар 8“ је сјајна машина, испоставило се да и у таквим условима одговара свакој захтевној операцији. Нисмо имали неких већих проблема, добро је одржавање, а што је још важније, добре су и све посаде. Када је откривка сува, нема проблема, када није, чистимо сви. Кашике овог багера су затвореног типа јер су за угаљ, па их и сам угаљ прочисти након копања откривке. Сналазимо се – истиче Урошевић уз напомену да су им се на копу одскоро придружили и „глодар 3“ и ЕШ-11, који чисте повлату испред њих, тако да су сада услови знатно бољи.

– Ремонт је нешто скраћен, али с обзиром на то да је систем дугачак приближно девет километара уз 12 погонских станица и припадајућих машина, посла има много. Радимо и трасе за постављање три нова транспортера са новим чланцима типа 1600. Све што нам је потребно обезбеђено је, динамика радова се поштује, а и време нам, и поред врућине, иде на руку – тврди Урошевић док посебно наглашава да и поред тога што живимо и радимо у нешто промењеним околностима са присуством коронавируса, све прописане мере се поштују и послови нормално обављају.

Сам пут до водећег багера овог система јасно осликава вечиту борбу природе и човека. Где су радови завршени, за неколико

месеци све се зазеленило у контрасту са беласањем јаловине изнад угља која чека откопавање ових дана.

Искусног главног пословођу Андрију Гајића накратко одвајамо од надгледања провлачења траке на транспортер Б19. Док око нас брује булдожери, „протурамо“ коју реч са старим знанцем.

– Мењамо старе чланке, стављамо нове. Посао иде добро и по овој врућини радно је нон-стоп, али издржаћемо. Срећом, побољшано је стање што се тиче броја радника, дошло је неколико момака који раде преко уговора о привремено-повременим пословима, па се лакше ради. А тек нам предстоје велике врућине, али и послови. Креће нам систем, морамо све да припремимо за производњу – јасан је Гајић.

■ Као швајцарски сат

Бојан Јаковљевић, електроинжењер БТС система, објашњава нам да, укључујући и погонске станице, имају 15 објеката за одржавање. Тврди да је управо услед њихове бројности од пресудне важности редован сервис.

– Трудимо се да буду у добром стању, да одмах заменимо све што треба, да не дођемо у ситуацију да дође до квара или застоја. Додуше, уколико се укаже потреба, управници монтаже нам излазе у сусрет и шаљу додатне раднике – прича Јаковљевић.

Електроопрема „глодара 8“ спада у ред новије, тако да се током оправке обавља само нешто обимнији сервис. Мењају се сви похабани каблови, ради сервис и отварање



■ „Осмицини“ људи

интервенцију без застоја

електромашина, мотора. Имају доста посла који треба да обаве за релативно кратко време.

– На „бандвагену“, такође, мењамо деонице каблова који су покидани, регале око пријемне траке, ормане. Све у свему, и ту има пуно радова. Што се тиче „Ф“ касете, сређена је у периоду стајања, тако да сада на њој нема посла. Добијамо нове чланке за систем, али се користи постојећа електроопрема с тим што ћемо каблове који су оштећени, дотрајали услед старости, заменити новим – изнео је Јаковљевић.

Човек који је умногоме заслужан да „осмица“ са машинске стране ради као швајцарски сат, машински инжењер Велибор Марковић, са пуно поноса нам најпре каже да је „осмица“ и ове године багер са најмање застоја у „Колубари“.

– Одлично је урађена прошлогодишња инвестициона оправка, добро се ради сервис при одржавању и једноставно, посада се максимално труди да чува багер, тако да немамо неких проблема. Током текуће оправке обављамо стандардне ремонте, уз неколико крупнијих интервенција, како на багеру тако и „бандвагену“, једној од најновијих машина на копу. Крајем октобра у рад са „осмицом“ је укључена „Ф“ касета. И поред тога што се доста нашетала од „Тамнаве“ па преко Поља „Б“, нисмо имали већих потешкоћа у раду са њом. Током оправке планирали смо да заменимо неколико проблематичних места – објашњава Марковић и уз широк осмех упознаје нас са својим другом из школске клупе, мазачем Градимиром Гајићем, који је,

веровали или не, на овом багеру од 1986. године, када је „осмица“ била у пробном раду.

Очеви и синови

– Некада су одржавање и сама технологија били бољи. Сада се уз много више труда и довијања постиже исто, тако да је „осмица“ и сада у доста добром стању, можда међу најбољим багерима. Најмање застоја смо имали у току година, најмање кварова, хаварија, да куцнемо у дрво – прича Гајић, а ми питамо, с обзиром на то што мазачи уљем и машћу подмазују све склопове, да ли их то чини ортопедима багера.

– А не, наши шефови кажу да смо ми кардиолози, јер је баш наш посао срце багера – одговара нам, уз пример да овај колос скоро осам година није заустављан чак ни приликом предаје смене. Колико је добра машина, а и људи који раде на њему, и сина сам довео овде – рече Градимир Гајић.

Наравно, одмах смо искористили прилику да питамо сина Милана Гајића, који се пре три године преквалификовао за мазача, како је радити са оцем.

– Добро је, спој смо искуства и младости. Посао је такав какав је, некада тежак, некад иде као подмазан. Навикли смо и на мирис, температуре. Поред нашег посла помажемо и браварима. Једноставно, знаш да то мораш, то је свакодневна обавеза и то је то – јасан је Милан Гајић.

Наш следећи саговорник је багериста Славиша Лазаревић, чији је син, такође, овде најпре био тракиста, а сада је багериста „глодара 7“.

– За 39 година радног стажа прошао сам све степенице до багеристе. Нема лаког посла овде, али се мора издржати. Сада копамо угаљ и јаловину, радимо уз „бандваген“, што нам је, да тако кажем, раскрилило крила. Наиме, уколико се на 135 метара багера дода 70 метара банда, то значи да се „осмица“ може истегнути скоро 200 метара. И нормално, може и да се спусти више, што много олакшава рад – објаснио је Лазаревић.

Враћајући се кроз коп, наилазимо на постављање повратног А6 трачног транспортера, где затичемо прави кружни ток машина. Свих типова и, морамо рећи, углавном нових. Причамо са булдожерском легендом Милетом Митровићем Џапином, који овај посао ради 40 година. Питамо за његов нов булдожер Comatsu, који је у раду тек месец и по дана.

– Нисам баш нешто задовољан, има климу, све по пропису, али тежак је за руковање за рад, а и признајем, остарило се. Обучавам већ млађе руковаоце, да има ко да нас замени. Мене има, син ми је булдожерац у овој смени. И то баш добар, иако му је 21 година – пун поноса тата каже, а на наше питање шта је сину рекао при ступању на коп одговорио је:

– Да чува прво људе око себе, па машину и на крају себе!

Д. Весковић

Срећно!

Наши саговорници са БТС система искористили су ову прилику да честитају свим рударима њихов празник – 6. август.

Како су нам рекли, преживели су рудари и велике поплаве, ручеве, снегове, ратове, санкције, а проћи ће и корона. Да сви остану здрави и наравно – Срећно!

Спремање за зиму



Градимиr и Милан Гајић

Голубији Елдорадо

Поред староседелаца
уточиште је овде пронашао
свакојаки голубији свет,
има их разних фела,
сабраних с коца и конопца

Жика Капунац превозио је стакло код лиферанта и фабриканта стакла Јансена. Становао је код данашњег хотела „Палас“, а почетком прошлог века био је најпознатији голубар у Београду. Посебно када је у свом огромном и необичном стакленом голубарнику измешао његове крзале с наудицама, неком врстом текира, и тако добио нову сорту суперголубова, које је назвао карнаудијанима.

Могли су да лете, што се каже, од јутра до сутра. Кад их Капунац изјутра потера, описивали су сведоци, некако су споро и нерадо кретали увис, али чим би сунце огрејало према Сави, они би се изгубили с видика и очас посла одлетели у недоглед. Кући су се враћали тек предвече. Прича се да су пред Велики рат буквално преплавили Београд.

Кад се Жика 1918. године вратио из војевања, код куће није затекао ни једног јединог голуба. Неке су му покрали, а оно мало што је преостало продале су жена и ћерка да би преживеле окупацију. Многи су хтели да га поново заголубаре, али он није могао да прежали своје старе пернате маратонце. Ипак, неки голубари искрено верују да и данас небом крстаре потомци Капунчевих голубова.

– Нисам размишљао о томе, ал' да видиш, не би ме зачуђило да се међу хиљадама коповских високолетача налазе и рођаци Жикиних карнаудијана. Можда су им се, после година узалудног лутања у потрази за својим изгубљеним домом, ове металне заплетене багерске конструкције учиниле zgodним местом да се коначно скрасе –

озбиљно разматра ову непотврђену теорију познати лазаревачки голубар Небојша Божић, док седимо с њим на багеру Петог БТО система на Пољу „Д“ и гледамо у небо затамњено стотинама голубова.

На коповима су се настанили одавно. Неки тврде да су долетели чим су прве машине започеле с радовима у руднику. Опет, има и заговорника једне мистичне теорије по којој нека виша сила из утробе земље на неки необјашњив начин привлачи ове птице. Већина ипак сматра да је разлог њиховог опстанка у руднику много једноставнији. Просто, на коповима има довољно хране, али и добрих људи који су спремни да је поделе са својим пернатим пријатељима. Па је то заправо сасвим довољан разлог због кога су голубови у великом броју настанили непрегледну угљену долину.

– Ово је птичији Елдорадо! Покрај сваког система на копу налази се голубија четврт. У јату се често налази и више стотина птица. Голубови су тако постали заштитни знак рудника – објашњава пословођа Урош Павловић.

Претежно се излежу у гнездима начичканим по неприступачним деловима огромних челичних багера и погонских станица. У својим кратким животима ти голубови никада не прелете границу рудника. Али поред староседелаца уточиште је овде пронашао свакојаки голубији свет. Има их разних фела, сабраних с коца и конопца! Од енглеских типлера, српских високолетача, напирлитаних ђубана обележених сребрним наногицама, па све до неуморних голубова писмоноша. Сви они су, из неког само њима познатог разлога, у једном тренутку скренули с пута, одлучивши да остатак живота проживе у овом својеврсном голубијем рају.

Божић се још увек с тугом присећа прелепог мађарског писмоноше кога је однео кући када га је потпуно исцрпљеног пронашао на багеру на који је изненада бануо с неба. Чувао га је у свом голубарнику читаво лето. Али и поред тога што му је постао љубимац овај га је ипак ненадано заувек напустио.

– Да ли је негде успут изгубио поруку или му је она некако испала, па због тога није имао образа да се врати кући, ђаво би га знао. Преко ноћи ми је постао љубимац. Једног дана у журби грешком га нисам вратио у кавез с осталим голубовима. Када сам се након пар сати вратио више га није било. Одлепшао је заувек. Чудне су то птице. Велика су злопамтила, мислим да се наљутио и да ме је због тога напустио – објашњава пасионирани голубар како је изненада остао без свог сујетног мезимца.

На коповима је током година успостављен посебан екосистем у коме је природа својим механизмима регулисала бројност голубова. Тако су највише коте на багерима запоселе птице грабљивице. Пре свих ветрушке, које још зову и малим соколовима. Понекад чак и јастребови, а неретко и прави соколови надлете голубији град чији становници тада беже главом без обзира.

У тим неравноправним ваздушним двобојима голубови немају готово никакве изгледе. Ретко који успе да побегне. Божа тврди да им је лоша тактика. Када би бежали праволинијски, због своје брзине и издржљивости, имали би веће шансе од својих целата. Узалуд се стари голубар нада да ће његови миљеници једном променити стратегију, јер и сам зна да је природа већ унапред удесила трку у којој су грабљивице изразити фаворити.

Д. Ћорђевић

Препознају боје и лица

Голуб спада у најинтелигентније птице. Попут човека разликује све дугине боје и никада не заборавља лица, макар их угледао само једном. Препознаје лик чак и на фотографијама. Једна је од ретких животиња које нису сисари, а која себе препознаје у огледалу. Голуб се показао добро и у ратовима, пре свега због своје способности да брзо и прецизно разноси поруке на фронту. У дивљини ретко живи преко седам, а у идеалним условима чак и до 25 година. Најпознатија домаћа врста је српски високолетач.

Верни пратиоци рударских машина на коповима значајан фактор подршке стабилној производњи откривке и угља. Добром организацијом посла до мање застоја и ефикаснијег рада

Да би производња Рударског басена „Колубара“ могла да се одвија несметано, основној рударској механизацији на површинским коповима неопходна је свакодневна помоћ и подршка машина Погона „Помоћне механизације“ међу којима су булдозери, цевополагачи, ровополагачи, дизалице и друге машине.

Како се копови „Колубаре“ деле на источни и западни део басена, тако и овај погон са својим машинама прати динамику рада оба дела „Колубаре“ и сваког копа појединачно.

Главни пословођа експлоатације механизације на површинским коповима „Тамнава-Западно поље“ и „Радљево“ Немања Марковић у јеку летњих послова каже да су адекватно припремљени да одговоре на захтеве тамнавских копова. Сазнајемо да се у служби у последњих пар година ситуација доста побољшала када је реч о броју запослених, али и саме механизације са којом располажу.

– Добили смо доста нових машина, од којих је 90 одсто климатизовано, што знатно олакшава рад руковаоцима, поготово сада, током летње сезоне. Срећна околност јесте и то да је у употреби остао веома мали број старих машина што умногоме помаже нашој ефикасности – сматра Марковић, али додаје да су за то у великој мери заслужни руковаоци који веома воде рачуна о самој механизацији и њеном одржавању.

Како истиче наш саговорник, иако са одржавањем, односно мањком делова, потешкоће постоје, труде се и успевају да све превазиђу у ходу.

– Ретко се дешава да нам зафали нешто од механизације, као што се дешавало пре неколико година, јер су се тада чешће дешавали кварови због застареле механизације. Тренутно на површинским коповима „Тамнава-Западно поље“ и „Радљево“ располажемо са довољно механизације за нормалан и стабилан рад оба копа. Имамо 20 булдозера, шест цевополагача, око десет ровокопача. Наравно, нису сви ангажовани у исто време, јер се ради по сменама, док су неке машине на редовним сервисима – каже Марковић.

С обзиром на чињеницу да је „Радљево“ још увек млад коп, највећи број механизације је ангажован на „Западном пољу“ где има много више производних система. На овом

Увек у покрету



копу ради осам булдозера у смени, док је један искључен услед тренутне ситуације и поштовања уредбе о смањењу броја запослених због коронавируса. Такође, ангажована су и два цевополагача на којима руковаоци раде по 12 сати. Укупно у закупу на „Тамнава-Западном пољу“ ради око 27 машина. На новоотвореном копу „Радљево“ тренутно раде по један булдозер и ровокопач у сменама по 12 часова и један у смени, а по потреби и у договору са директором овог копа шаље се и цевополагач, као и сва друга механизација која им је потребна.

– У западном делу колубарских копова имамо булдожерску радионицу за одржавање механизације, веома добре мајсторе који постижу да наша механизација увек буде у добром стању. У плану је да до краја године стигну два нова цевополагача и још булдозера, што ће нам додатно олакшати и омогућити рад без проблема и застоја, јер имамо доста посла покривајући све системе у овом делу „Колубаре“ – рекао је наш саговорник.

Ремонт Првог јаловинског система са багером „глодар 2000“ на „Западном пољу“ планиран је у наредном периоду, и тада ће се прерасподелити закуп механизације. Због потреба посла биће ангажовано више цевополагача и ровокопача, а мање булдозера.

– Због ситуације са коронавирусом и појединих других разлога, у одређеном тренутку имали смо већи број радника на боловању. Одмах смо реаговали и брзо смо превазишли овај проблем јер су нам прискочиле у помоћ колеге са Поља „Д“, Поља „Б“ и „Тамнава-Источног поља“. Дошла су нам

по два руковаоца и производња није трпела ниједног секунда. Покушавамо да испоштујемо и годишње одморе колико то можемо, мада су запослени доста разумни у овој ситуацији. Многи нису отишли на годишњи одмор, већ ће то искористити када се буду створили услови – нагласио је Марковић.

Запослени у овој служби раде по сменама, а имају и смене од 12 часова, као и прву смену. У првој смени је ангажовано највише механизације и тада се обавља највећи део послова. Такође, у првој смени, према Марковићевим речима, много посла имају и евидентичарке чији посао није нимало лак. Наш саговорник је са нескривеним задовољством напоменуо да је свакако најбоља вест прилив нове, младе радне снаге, јер, како тврди, на коповима запослених никада доста.

– Дошло је доста младих људи, који су тренутно на обуци за руковаоце. Уче од искусних и одличних мајстора, а њих у нашем погону има доста. Подмладили смо кадар младим руковаоцима и то је заиста нешто што нам је било веома потребно – закључује Марковић.

Т. Крупниковић

Мање застоја

Марковић посебно истиче чињеницу да се строго води рачуна да је у копу увек једна резервна машина која би евентуално заменила другу машину уколико дође до неког квара. Отуда произилази велика уштеда у времену јер нема застоја у раду остале механизације на коповима.

Радови у јеку

После инвестиционе оправке Прве и Друге фазе, у току је ремонт Треће фазе Суве сепарације, који ће ускоро бити завршен, тако да ће „Прерада“ бити спремна за зимску сезону

Након кратке паузе после инвестиционе оправке Прве и Друге фазе Суве сепарације, 19. јула почео је ремонт Треће фазе, чији завршетак се очекује ових дана.

Према речима директора погона Сува сепарација Миодрага Нешковића, почетку ремонта претходили су бројни припремни послови који су захтевали велико ангажовање запослених.

– Годишња инвестициона оправка је комплексан захват, који је неопходан да би се погонска спремност Суве сепарације подигла на ниво на коме мора да буде током јесење и зимске сезоне, када је потражња за угљем повећана – каже Нешковић.

Говорећи о пословима током овогодишњег „великог спремања“ погона, наш саговорник напомиње да је погон Треће фазе најпре детаљно прегледан, проверен и опран, након чега се приступило извођењу радова.

– У плану је био обимнији ремонт дробилице, међутим, када је лабораторија ОЦ „Метала“ урадила анализу рада дробилице, утврђено је да ротор не мора да се мења јер су лежајеви у добром стању, тако да се ради на замени чекића, што је уобичајено за време ремонта. Послови којима се бавимо односе се на замену лимова у левковима, мотора, пластике, мале ременице на дробилици, вулканизацију и замену траке, замену високонапонских прекидача и високонапонских мотора на транспортеру 350 – набројао је само део послова Нешковић.

У тренутку када је наша екипа крајем јула посетила погон, ремонт се увелико захуктавао и том приликом смо о најважнијим пословима разговарали са управником Одржавања Миодрагом Ђуровићем, који нас је повео у обилазак производног дела погона.

– Послови се одвијају планираном динамиком и за сада успевамо да урадимо све што је задато у оквиру ремонта Треће фазе – рекао је Ђуровић док смо улазили у погон за дробљење угља.

Овде се уситњава угљ допремљен са копа трачним транспортерима, а затим шаље на линију утовара за Обреновац.



Миодраг Ђуровић

– На основу дијагностике лежајева, коју је урадила лабораторија „Метала“, утврђено је да има потребе за заменом такозване мале ременице, погонске ременице на дробилици 243Б, као и спојнице, док је на другој дробилици 243А, на којој смо већ планирали замену чекића, потребно заменити мотор и спојницу. Према обиму посла не заостају ни радови на изгртацима, где се тренутно ради мењање облога на кашикама изгртача и наваривање истих. Проверавали смо лежајева на свим добошима транспортера, лимове, поправљали левкове, урадили неопходне прегледе, замену и подмазивања лежајева, као и замену уља. Све што је дотрајало мора да се замени док погон стоји – нагласио је Ђуровић.

Пењемо се опраним степеницама спрат по спрат, где затичемо групу радника који су усредсређено радили наваривање роленост решета. Како сазнајемо, ради се наваривање и замена лежајева на вратилима тако што се део вратила вади и шаље у радионицу, мењају се лежајеви, наварују, а затим следи монтажа. Други део, који не захтева замену лежајева, наварује се на лицу места.

Заједно са нашим домаћином одлазимо до задњег спрата, односно дела погона где се налази расподелни бункер.

– Овде се угљ траком Ц 11 допрема са копа. Тренутно је постављена скела јер се ради санација расподелног бункера и то је захтеван посао који се не ради сваке године. Реч је о замени похабаних лимова, наваривању и санацији расподелног бункера, а ради се и на вулканизацији саме траке. Што се тиче радова које обављају

радници електроодржавања, ради се замена високонапонских прекидача, као и високонапонских мотора, провера свих граничника, као и заштита у постројењима, провера трафоа, сигналне мреже, ваге и магнетних детектора метала. У плану је да до краја ремонта уградимо и систем за континуирано праћење и дијагностику рада лежаја на дробилицама који ће бити умрежен са лабораторијом „Метала“, чиме бисмо смањили време за дијагностику стања лежаја у раду и предупредили евентуална хаваријска стања. Замена опреме захтева педантност и прецизност, а искуство и тимски рад су у овим пословима најважнији. Међутим, организацију посла додатно компликује то што нема довољно запослених радника одређених профила, као и тренутна ситуација са пандемијом, тако да се сналазимо како знамо и умемо. Циљ се зна и биће испуњен, а то је спреман погон за даљи рад – нагласио је Ђуровић.

Одлазимо из погона Треће фазе Суве сепарације, остављајући раднике Одржавања да, како кажу, ваљано обављају своје послове јер знају да добро урађени ремонт значи и мање њихових интервенција током године.

Т. Симић

Прва и друга фаза одличне

Како наглашава Нешковић, већ током првих недеља после ремонта рад система у погонима Прве и Друге фазе показао да је опрема добро припремљена за испуњавање планиране производње у наредном периоду.

Ради се пуном паром

Квалитет сваког производа који праве мора да буде врхунски, а дисциплина и професионалност запослених увек су на високом нивоу

Почетком августа посетили смо Погон за серијску производњу „Метала“ у коме су нас дочекали Милан Белаћевић, главни пословођа, и Предраг Веселиновић, сменски пословођа. Наши домаћини су нас спровели кроз све радионице и показали нам како овај део производње ради и који су то делови које они пласирају као готов производ за потребе површинске експлоатације у РБ „Колубара“.

Овај погон представља један од најстаријих делова „Метала“. Носио је назив „Метал-погон за одржавање свих система за експлоатацију угља“, а данас је међу Колубарцима овај део фирме познатији под интерним називом „Шајбнара“. Развојни пут погона је почео од производње шајбне, па до транспортних ваљака, који су постали приоритетнији.



■ Контрола производа



■ Сандра Милутиновић

– Главни посао Погона за серијску производњу је производња транспортних ваљака. Секундарна, али не и мање значајна, је производња газишта, као и производња еластично-стежних прстенова, који служе као подсклоп на тракама бубњева, а за израду таквог дела потребна је изузетна прецизност и мајсторство – истакао је Белаћевић.

Транспортни ваљак се производи тако што се на основу плана, који у радионици пословође добијају од Одељења за оперативну припрему, материјал припрема, односно сече. Како објашњавају наши саговорници, наредни корак јесте обрада тела и осовине ваљка на машини као што је хидраулична преса на којој се тело са кућиштима, осовином са рукавцима, лежачевима, спољним заптивним елементима и осигурачима, такозваним еластичним прстеновима спаја, вари и монтира. Као такав, ваљак је готов производ који коначно мора да прође контролу службе, која цео процес прати свакога дана.

У погону је упослено 159 радника машинске струке, углавном бравара, варилаца, стругара, брусача и глодача, с тим што је старосна структура радника са просечно 35 година радног стажа, што значи да недостаје младе радне снаге. Занимљивост је да је ово погон у којем има највише жена мајстора, више него у другим деловима „Метала“, чак њих 15. Оне углавном раде на копир струг машинама или на тестерама, и то у две смене.

Питали смо Сандру Милутиновић, једну од радница које смо затекли одмах на уласку у радионицу, какав је посао који

ради. Поделила је са нама информацију да већ 17 година ради исти посао који није нимало лак, али се навикла, прихватила и специјализовала се за њега. Иначе, Сандра се преквалификовала за металоглодача и у тренутку када смо посетили радионицу у којој је запослена, радила је такозвано фрезовање осовине.

Производња се спроводи у три објекта од којих је једна главна радионица са веома интересантним машинским парком, а највише се ради од краја пролећа до почетка јесени, када је и период инвестиционих оправки. Такође, осим производње, ради се и регенерација ролни које су оштећене приликом употребе. „Метал“ је прошао немачку школу и све што је рађено под њиховом контролом сада има један стандард високог квалитета и то је нешто чиме се највише поносе. Без обзира на то за кога се производ прави, његов квалитет мора да буде врхунски, а дисциплина и професионалност запослених увек су на високом нивоу.

М. Пауновић

Квалитетна газишта

Једна занимљивост везана за производњу газишта јесте да је „Метал“ водећи у квалитету производње тих газишта у југоисточној Европи.

– Свако газиште је урађено према високим стандардима и нема кривљења и неправилности, остаје равно, нема извитоперења приликом употребе – са поносом је истакао Ратко Јефтић, главни контролор серијске производње.

У границама Србије



Сребрно језеро

Због епидемије коронавируса овогодишња понуда окренута домаћим дестинацијама

Рекреација радника Рударског басена „Колубара“ током 2020. године организује се традиционално као пролећна, летња и јесења, а пошто дестинације и ток путовања зависе од епидемиолошке ситуације и ширења вируса ковид 19, фокус је на туристичким центрима у Србији.

Овогодишње рекреације се због променљивог стања са коронавирусом делимично реализују у измењеним околностима. Организованог превоза нема, већ путници самостално путују до својих одређишта. Као и претходних година, рекреативни одмор се плаћа обуставом од личних примања у више полумесечних рата. За чланове породице плаћа се пуна цена аранжмана. Приоритет за упућивање на рекреацију имају радници са дужином радним стажом, они који уопште нису одлазили на рекреацију и они који су мањи број пута користили ту могућност.

Одмаралиште „Колубара“ на Рајцу за јесењи рекреативни одмор доступно је до краја новембра. Потребно је да се заинтересовани пријаве у туристичкој агенцији „Колубара-турс“ у Лазаревцу.

Радницима „Колубаре“ у Бањи Врујци на располагању је хотел „Врујци“. Они

који у августу буду у овој бањи платиће 6.790 динара, а у септембру 5.740 динара. У зависности од интересовања радника и слободних капацитета, запослени најпре у агенцији „Колубара-турс“ треба да провере да ли има слободних места, па тек онда могу да се пријаве за рекреацију. Смештај је на бази седам пуних пансиона. За чланове породице у августу се плаћа 21.000 динара, а у септембру 17.500 динара.

По цени од око 6.700 динара радници „Колубаре“ у Сокобањи могу да буду смештени у вилама „Мирковић“ и „Чикаго“. Смене почињу 24. августа. Смештај обухвата и седам пуних пансиона. По принципу класичног услуживања исхрана је организована у ресторану „Чикаго“. Ако се на захтев радника обезбеди место за чланове породице, плаћа се 22.400 динара.

У овогодишњој понуди за јесењи одмор је предвиђен и хотел „Фонтана“ у Врњачкој Бањи. Прва група радника отиће ће на рекреацију 26. августа. Цена за ту смену је 10.100 динара, а за наредне две око 8.700 динара, што укључује и седам полупансиона. Такође, за чланове породице се, зависно од смене, плаћа око 33.700, односно око 28.900 динара.

Радници који се одлуче за планински туризам на Златибору, могу да се сместе у апартманима „Аћимовић“ или у хотелу „Зеленкада“. Планирано је да се у септембру реализују четири смене, а у октобру пет. За смештај на бази седам пуних пансиона, са исхраном организованом у „Зеленкади“ по принципу класичног послуживања, треба издвојити 8.350 динара. Чланови породице плаћају 27.860 динара.

Због актуелне епидемиолошке ситуације понуда за летњу рекреацију радника допуњена је новим дестинацијама у Србији. Уместо Ханиотија, Лефкаде и Олимпик Бича, како је првобитно било планирано, у понуди су се нашли Копаоник са апартманима „Конаци“, Сребрно језеро са хотелом „Danubia Park“ и Врњачка Бања са хотелом „Фонтана“. Радници на Златибору могу да одседну у хотелу „Зеленкада“ или у апартманима „Аћимовић“. Летња рекреација је у току и план је да се смене заврше до краја августа.

М. Караџић

Без праве сезоне

Сезона у туризму ове године и не постоји. Коронавирус је потпуно уништио туризам. Туристичке агенције од марта до половине јуна нису радиле. Крајем јуна имали смо наду ће бити посла, али су се границе за наше држављане убрзо поново затвориле и све је опет стало. Ипак, захваљујући рекреацији радника „Колубаре“ у јуну смо имали доста посла. На велико задовољство пријављених, успели смо да за Лефкаду реализујемо једну смену и све је прошло како треба. Одзив за Србију је био већи од очекиваног, тако да су сви капацитети у нашој земљи били попуњени. У ствари, и ту се ситуација мењала из дана у дан. Дешавало се да радник потпише уговор, па после два-три дана откаже. Страх од вируса је доста утицао на људе и то је разумљиво – казала је Весна Филиповић, руководилац „Колубара-турса“, туристичке агенције преко које радници „Колубаре“ одлазе на рекреације.

За безбедно купање

Тренутно нема доказа да коронавирус може инфицирати људе путем воде и све док се држи физичка дистанца, и одлазак на језеро или базен је прилично безбедан, кажу људи из струке, док из Градског завода за јавно здравље закључују да вирус корона не може да опстане у хлорисаној води.

Лазаревачки отворени базен и језеро Очага почели су са радом почетком јула, а првобитне мере превенције ширења коронавируса ускладили су са нових 11 правила које је усвојио Градски штаб за ванредне ситуације, а односе се на рад отворених базена и купалишта.

Нека од правила које посетиоци морају да поштују су држање обавезне раздаљине, дезинфекција пре уласка на базен или у језеро, а капацитет на купалиштима је 40 људи на 1.000 квадрата.

Колико се наши суграђани, као и запослени, придржавају свих мера и колика је посећеност купалишта, разговарали смо са Владимиром Драгићевићем, руководиоцем Сектора за рекреативно-спортске активности Огранка „Колубара“.

— Од отварања наших купалишта поштујемо све прописане мере. Спасиоци, као и особље које ради, придржавају се свих правила, информације за посетиоце су видно истакнуте, дезинфекционих средстава има довољно — рекао је Драгићевић и додао да се строго поштује ограничење броја посетилаца.

Радно време базена је подељено у две смене, од 10 до 14 часова, и од 15 до 19 часова. У паузи између две смене, када посетиоци напуштају купалиште, ради се појачана хигијена простора, коју обављају запослени „Услуга“, а подразумева комплетну дезинфекцију платоа и газних површина, као и свих дохватних и седалних површина. Максималан број купача током једне смене износи око 140, а у складу са наредбом није дозвољено коришћење свлачионица и тушева.

Под сунцобранима могу да се налазе само две особе, осим породица са малом децом, а размак између лежаљки износи најмање два метра.

— Уколико проценимо да постоји кршење неких од прописаних правила, које би могло да угрози здравље посетилаца наших објеката, спасиоци и дежурни радници одмах интервенишу и упућују купаче на дистанцу. До сада нисмо имали неких већих интервенција, то углавном буду деца која се мало заиграју — каже Драгићевић.

Уз максимално придржавање препорука и мера, наши суграђани расхлађују се у овим летњим данима и на језеру Очага. Уз јасно истакнута нова правила, забрањени су и тимски спортови на води или на обали који укључују блиски контакт.

— Све мере које се поштују на базену важе и на објекту језера, осим што се дезинфекција простора врши на свака два сата, а радно време је од 10 до 20 часова.

Капацитет језера је до 500 људи, када по нашој процени, затварамо капије. Од када смо почели са радом имали смо три дана са пуним капацитетом — рекао је наш саговорник и нагласио да и на језеру раде по четири спасиоца у две смене, да се вода филтрира непрекидно, а за разлику од базена, овде ради и Служба прве помоћи.

Квалитет воде узоркује и контролише на свака два дана, како на језеру, тако и на отвореном базену, Градски завод за јавно здравље Београд, у чијим лабораторијама се испитују њена физичко-хемијска и микробиолошка својства.

Т. Крупниковић

Ново рухо језера

Према Драгићевићевим речима, током зимског периода извршени су многи радови на језеру Очага. Испражњено је и комплетно сређено корито језера, када су запослени Погона „Помоћне механизације“ са камионима и УЛТ-овима очистили сав муљ и талог са дна. Након тога језеро је напуњено, а обала и купалиште уређени. Реновиране су трибине, скакаонице и мали базен поред тобогана. Насут је песак на теренима за мали фудбал и одбојку на песку. Постављена је и громобранска инсталација која је прошле године урађена и на отвореном базену.



■ Језеро Очага

Кад затреба, увек су ту!

Активисти и волонтери успешно обављали и нове и редовне задатке током ванредног стања

Након акција добровољног давалаштва крви у Рударском басену „Колубара“, Црвени крст Лазаревац у сарадњи са Институтом за трансфузију крви из Београда, средином јула организовао је ванредну акцију у ритејл парку „Стоп шоп“ у Лазаревцу.

Секретар лазаревачког Црвеног крста Зоран Гавриловић истакао је да је задовољан одзивом грађана, с обзиром на то да акцију први пут организују на овој локацији.

– Потенцијалних давалаца било је 43, док је крв дало 38 наших суграђана. Приликом спровођења акција предузимају се све мере како би се грађани заштитили од коронавируса, тако што се свим добровољним даваоцима мери температура, дезинфикују руке, док је ношење маске обавезно. Уколико је неопходно ради се и дезинфекција целог простора – каже Гавриловић.

Када је реч о хуманитарним акцијама овог типа, општина

Лазаревац годинама уназад добија признања за најхуманију средину, тако да је од прошле године најуспешнија општина и на нивоу градова и општина у Србији.

– Имамо више од шест давалаца на 100 становника што је одличан резултат, ако се зна да је национални интерес четири одсто – нагласио је Гавриловић.

На територији лазаревачке општине годишње се организује око 40 редовних акција, као и неколико ванредних. Акције се организују у три циклуса годишње, а најчешће се спроводе у Рударском басену „Колубара“, где су запослени небројено пута показали своју хуманост.

Након проглашења ванредног стања због пандемије коронавируса сва пажња и мере безбедности Црвеног крста Лазаревац биле су усмерене на програм Народне кухиње, добровољног давалаштва крви, као и рад са омладином и новим волонтерима који су се прикључили организацији за време ванредног стања.

– Поред редовне дистрибуције 650 obroka Народне кухиње, које финансира Секретаријат за социјалну заштиту, за наше кориснике у Лазаревцу и околним местима, Црвени крст је достављао и оброке на кућну адресу лицима старијим

од 65 година којима је било забрањено кретање за време ванредног стања, као и лицима која болују од респираторних болести, што је укупно 1.835 obroka – истакао је Гавриловић.

Уз несебичну помоћ око 30 волонтера, запослени у Црвеном крсту Лазаревац, Зоран Гавриловић, Биљана Ивановић и Марко Антонијевић, увек су тамо где је помоћ другима преко потребна. Од почетка пандемије коронавируса свим корисницима су редовно преносили информације, савете и препоруке Министарства здравља и Владе РС и поделили више од 7,5 тона хуманитарне помоћи.

Т. Симић



■ Епидемиолошка ситуација у Лазаревцу

Приоритет мере заштите

Од почетка пандемије вируса на територији општине Лазаревац до 5. августа укупно је тестирано 1786 лица, од тога је укупно позитивних 514, а преминулих 14.

У првом пику евидентирано је 52 позитивна лица и девет преминулих. Пик другог таласа у Лазаревцу био је 21. јула када су забележена 23 позитивна случаја, док је 4. августа тај број био 0 – саопштио је епидемиолог

др Душан Вујновић. Он је додао да се у ковид амбулантама и даље на дневном нивоу тестира до 40 лица.

Из лазаревачког дома здравља кажу да је епидемиолошка ситуација крајем јула била несигурна, али се у међувремену знатно побољшала и смирила. Апелују на суграђане да избегавају масовна окупљања, уз поштовање свих мера заштите.

Т. С.

■ „Поносна картица“ у Лазаревцу

За три плус

Лазаревачки родитељи са троје и више деце, од којих је бар једно малолетно, могу да се пријаве за добијање бесплатне „Поносне картице“ и њоме остваре попусте приликом плаћања у разним малопродајним објектима широм Србије.

Сви заинтересовани родитељи који испуњавају услове могу се јавити сваког радног дана у канцеларију број 13, у згради

управе ГО Лазаревац, попунити формулар и остварити право на коришћење „Поносне картице“.

Пројекат је покренуо „Покрет за децу Три плус“ из Чачка, а овој акцији прикључили су се Град Београд и Општина Лазаревац. На тај начин наша општина се званично придружила списку од 12 градова у Србији у којима се реализује пројекат симболичног назива „Цена минус за три плус“.

Т. С.



Књига као уточиште

Унапређен електронски каталог олакшава проверу библиотечке грађе. Фонд проширен за око 1.500 наслова

Модернизација рада Библиотеке „Димитрије Туцовић“ у Лазаревцу настављена је и током 2020. године и поред тога што су библиотекари последњих месеци због епидемије коронавируса радили у битно измењеним условима. Обогаћен је књижни фонд, прелази се на савременије чланске карте, а онедавно је читаоцима на располагању и нова верзија електронског каталога која ће унапредити претраживање грађе.

Како нам објашњавају библиотекарке Бојана Петковић и Драгана Маринковић, универзалном претрагом у новом каталогу добијају се сви резултати на основу унетог текста, а они се додатно могу филтрирати. За грубу претрагу довољно је да се унесе наслов или име аутора, док се у напредној

прецизнији резултати добијају избором више параметара (аутор, наслов, кључне речи, издавач и година издања), што може бити важно за писање истраживачких радова.

Преко узајамног каталога истовремено се могу претражити фондови библиотека које користе БИСИС, библиотечки софтверски систем. Читаоци који отворе профиле могу користити низ нових онлајн услуга – увид у позајмљену грађу, продужење рока враћања публикација, увид у прочитане књиге и њихове оцене, датум истека чланарине. Каталог функционише једноставно и брзо, а приступа му се преко сајта <http://bibliotekalazarevac.org.rs/>.

– Током епидемије коронавируса људи су се окренули књизи и дигиталним садржајима у култури, а ми смо се трудили да корисницима изађемо у сусрет придржавајући се епидемиолошких мера и физичког дистанцирања. И када смо у ограниченом времену почели да заказујемо термине за позајмљивање књига, све је било попуњено. Многи читаоци кажу да им је књига била спас. Каква се литература читала? Свако има свој укус. Неко се удаљавао од свакодневице читајући Достојевског и Толстоја, неко Лусинду Рајли. И нису се људи окренули само књигама већ и филмовима и онлајн представама – рекла је Драгана Маринковић, истичући да су протекли месеци показали колико су књижевност и уметности уопште важне у кризним периодима.

Јавном набавком, која је због епидемије са марта померена на летње месеце, фонд је проширен за око 1.500 актуелних наслова „Геопоетике“, „Дерете“, „Лагуне“ и других издавачких кућа. Требало би да друга јавна

набавка буде у октобру, а ускоро се очекују и књиге из откупа Министарства културе и информисања.

– Децу треба доводити у библиотеку од најранијих година јер имамо књиге за све узрасте, па и за најмлађи. Чланарина је бесплатна за све до осам година. У првом разреду је обавезан долазак са учитељицом. Одржимо јавни час, упознамо их са фондом, чланарину добију на поклон. Изузетно је важно да им на време развијамо читалачке навике – казала је Драгана Маринковић, додајући да је то један од начина да се избегну предрасуде о библиотекама као досадним и бескорисним просторима.

М. Караџић

Најчитанији наслови

У књижевности за децу најтраженија је лектира, па слободних примерака романа „Орлови рано лете“, „Дечади Павлове улице“ и „Мој дека је био трећња“ готово да нема. Веома су читани сви наслови Дејвида Валијамса, а од домаћих писаца дела Уроша Петровића и Јасминке Петровић. Одрасли овог лета најчешће траже Хандкеов „Велики пад“ и „Моравску ноћ“. Трилери су, такође, популарни, посебно они екранизовани попут „Ишчезле“. У врху неформалне домаће топ-листе читаности су „Кад звона занеме“ и „Ноћ архангела“ Владе Арсића. – Класике сви воле. „Госпођа Бовари“ и „Црвено и црно“ увек су у моди. Многи су се вратили Камилевој „Куги“, али читају се и лаганија штива попут Лусинде Рајли и њеног серијала „Седам сестара“. Изузетно тражени „Тетоважер из Аушвица“ онедавно је у понуди – навела је Драгана Маринковић.

Фото-конкурс

У сарадњи са Градском библиотеком „Божидар Кнежевић“ из Уба организован је фото-конкурс „Са књигом је лепше“. Сви заинтересовани до 1. септембра могу да шаљу фотографије на мејл knjige@bibliotekalazarevac.org.rs, а најбоље очекују награде.

Прославама два значајна рударска празника велича се значај радника као најбитније карице за успешну и континуирану производњу колубарског угља

У славу рудара

Традиција обележавања рударских празника – рударске славе Светог Прокопија, 21. јула, и Дана рудара, 6. августа, потиче из историје Сењског рудника, најстаријег активног рудника мрког угља у Србији код Деспотовца. Несрећа која се догодила у мајдану код Сења 21. јула 1893. године, била је повод да се овај дан у целој држави обележава као слава рудара. Услед шумског пожара који се проширио на један од 12 улаза у јаму, почело је урушавање и читава једна смена рудара, од око тридесетак радника, остала је затрпана у руднику. Управа рудника у договору са радницима прогласила је дан Светог Прокопија, заштитника пчелара, каменорезаца и рудара, за славу рудника.

Шест година касније, 6. августа 1903. године, у истом руднику, отпочео је штрајк незадовољних радника. Шест стотина рудара је прекинуло рад и њихови представници су отишли у Београд да министрима изнесу своје проблеме. Узрока за незадовољство било је доста, а најбитнији захтеви сењских рудара су се односили на редовно исплаћивање плата и скраћење дванаесточасовног радног времена. Иако резултати побуне нису били задовољавајући, дан када је она почела остао је упамћен као симбол радничке борбе и солидарности. Промене на друштвено-политичком и идеолошком плану постепено су довеле до тога да се од 1954. године, када је званично установљен, наредних неколико деценија 6. август прославља као Дан рудара.



■ Пионири Поља „Д“

Замишљен као празник у читавој земљи који је симболизовао све раније борбе и страдања рудара за бољи положај радничке класе, Дан рудара су пратиле бројне манифестације и пригодне свечаности које су најмасовније и највеселије биле у рударским насељима. Тако је било и у „Колубари“.

Како наш лист бележи од шездесетих година прошлог века, колубарски рудари су богато и свечано славили свој дан. За ту прилику припремани су реферати о пословним успесима и свечане седнице руководства. Двдесетак дана пре централне прославе одржавала су се такмичења у фудбалу, одбојци, шаху, бициклизму, надвлачењу конопца, бацању бомбе, диска, копља, кугле... Током седамдесетих на различитим местима у „Колубари“, поред међупогонских спортских такмичења, организовани су били и различити културно-уметнички програми, свечане академије и заједничка дружења са старим јамским радницима. Централне прославе Дана рудара углавном су биле у Рудовцима. То су били занимљиви сусрети омладинаца са старим радницима, изложбе о развоју комбината, финални сусрети у разним спортским такмичењима.

У оквиру забавног програма одржавали су се концерти и наступи културно-уметничких друштава, као и разноврсни програми фолклорних, рецитаторских и драмских секција.

На рударским прославама истицани су битни јубилеји у пословању „Колубаре“, али су се прослављали и нови пројекти. На Дан рудара 1976. године положен је камен темељац за фабрику „Гасбетон“, 1980. за нову халу Централног ремонта „Метала“, 1982. се прослављало 30 година постојања Поља „Б“. Деценијама су се проглашавали најбољи радници који су били награђивани плакетима и новчаним наградама. Такође су се редовно додељивале јубиларне новчане награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада.

Кризних деведесетих година прославе за Дан рудара су биле знатно скромније него раније. Нису се додељивале плакете и награде, а није било ни услова за прославе. Тих година на коповима се више радило него славило. По идеји уметника Богосава Живковића, 1993. године отвара се Парк рудара у Лазаревцу и наредних година, на том месту ће се скромним прославама обележавати Дан рудара све до првих година новог миленијума када престаје слављење овог дана.

Насупрот томе, после 50 година необележавања рударске славе, 1995. године на иницијативу Синдиката „Површинских копова“, рудари „Колубаре“ су прославили Светог Прокопија. Службом и ломљењем славског колача у цркви у Барошевцу и полагањем венаца на спомен-плочу са именима рудар-штрајкача из 1939. године у Рудовцима, обновљена је рударска слава у РБ „Колубара“. Прве године новог миленијума „Колубари“ донеле су значајније обележавање рударске славе, а на тај дан су дељене и традиционалне јубиларне награде за верност колективу. Прослављање Светог Прокопија у „Колубари“ је постало традиција која се негује и дан-данас.

М. Павловић

Рударско Срећно!

Обележавајући ова два значајна рударска празника, осим аутентичне традиције, чува се и сећања на некадашње прославе у част рудара, радника који је најбитнија карица за вишедеценијску успешну и континуирану производњу колубарског угља. У њихову част нек заори – Срећно!



/// Фото: Милан Цвијетић



CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Наталија Живковић. -
2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Birograf comp). - 30 cm
Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
COBISS.SR-ID 250299404

